

ዲፍተርያ፣ ቲታነስ፣ ፐርቱሲስ፣ ሄፓታይቲስ ቢ፣ ፖልዮን ሄሞፊለስ ኢንፍሉዌንሻ ዓይነት ቢ (DTaP-HB-IPV-Hib) ከታቦት

Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Hepatitis B, Polio and *Haemophilus influenzae* type b (DTaP-HB-IPV-Hib) Vaccine

ኸታቦት ኣብ ዝሓለፉ 50 ዓመታት ኣብ ካናዳ ኻብ ዝኾነ ይኹን ካልእ ናይ ጥዕና ስጉምቲ ንላዕሊ ህይወት ሰባት ኣድሒኑ እዩ።

እቲ ከታቦት DTaP-HB-IPV-Hib እንታይ እዩ?

እቲ ከታቦት ካብዞም ዝሰዕሱ 6 ዓይነት ሕማማት ይከላኸል፡-

- ዲፍተርያ
- ቲታነስ ዝበሃል ሕማም
- ፐርቱሲስ (ሰዓል)
- ሄፓታይቲስ ቢ (HB)
- ፖልዮ (IPV)
- ሄሞፊለስ ኢንፍሉዌንሻ ዓይነት ለ (Hib)

እቲ ከታቦት ብጥዕና ካናዳ ተቐባልነት ዝረኸበ ኮይኑ ከም ኣካል ናይቲ ውላድካ ዝረኸበ ስሩዕ ከታቦት ብነጻ'ዩ ዝወሃብ። ቆጶራ ንምሓዝ ናብ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ደውል።

ከታቦት DTaP-HB-IPV-Hib ከወስድ ዘለዎ መን እዩ?

ህጻናት ከታቦት DTaP-HB-IPV-Hib ከም ተኸታታሊ 3 ዓቕን ይወስዱ። እቲ ቀዳማይ ዓቕን ኣብ 2 ወርሒ ዕድመ፣ እቲ ካልኣይ ኣብ 4 ወርሒ ዕድመ፣ እቲ ሳልሳይ ድማ ኣብ 6 ወርሒ ዕድመ እዩ ዝውሰድ። እዚ ከታቦት ምስ ካልኣት ናይ ህጻናት ከታቦታት ኣብ ሓደ እዋን ከወስዱ ይግባእ።

ከታቦት DTaP-HB-IPV-Hib	ዕድመ ቆልዓ ከታቦት ኣብዝወስደሉ እዋን
1 ^ይ ዓቕን	2 ወርሒ
2 ^ይ ዓቕን	4 ወርሒ
3 ^ይ ዓቕን	6 ወርሒ

ናይ DTaP-IPV-Hib ከታቦት ዓቕን ኣብ 18 ወርሒታት ዕድመ እዩ ዝወሃብ። እዚ ከታቦት ከታቦት ሄፓታይቲስ ቢ ዝሓዘ ኣይኮነን ምክንያቱ ህጻናት ኣብ ዕሽል ዕድሜኦም ተኸታታሊ ከታቦት ሄፓታይቲስ ቢ ስለዝወድኡ። ንዝበለጸ ሓበሬታ፣ ኣብ

[HealthLinkBC file #15b Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Polio, Haemophilus influenzae Type b \(DTaP-IPV-Hib\) Vaccine](#). ርእ።

ናይ ኩሎም ዝተረኸቡ ኸታቦታት ምምዘጋብ ኣገዳሲ እዩ።

ከታቦት DTaP-HB-IPV-Hib እንታይ ረብሓታት ኣለዉዎ?

እቲ ከታቦት ንውላድካ ካብ ዲፍተርያ፣ ቲታነስ፣ ፐርቱሲስ፣ ሄፓታይቲስ ቢ፣ ፖልዮን ሄሞፊለስ ኢንፍሉዌንሻ ዓይነት ቢን ንምክልኻል ዝበለጸ መንገዲ እዩ። እዚ እም ከበድቲ ሓደ ሓደ ግዜ ድማ ሞት ዘሰዕሱ ሕማማት እዮም። ውላድካ ከተኸትብ ከለካ፣ ንኻልኣት እውን ክትከላኸል ትሕግዝ።

ድሕሪ እቲ ኸታቦት ከመጽኡ ዝኸለሉ ግብረ-መልሰታት እንታይ እዮም?

ኸታቦታት ኣዝዮም ውሑሳት እዮም። ካብ ብ 1 ካብዞም ሕማማት እዚ እም ካብ ምትሓዝ ነቲ ኸታቦት ምውሳድ ኣዝዮ ውሑስ እዩ።

ልሙዳት ምላሽ ከታቦት፣ እቲ ከታቦት ኣብ ዝተዋህበሉ ቦታ ቃንዛ፣ ምቕያሕን ምሕባጥን ዘጠቓለለ ክኸውን ይኸእል እዩ። ሓደ ሓደ ህጻናት ረስኒ ከህልዎም ወይ ምጭንናቕ፣ ተምላስ፣ ተቕማጥ፣ ቀጻሊ ብኸይዮት ወይ ሸውሃት ምስኣን ከጋጥምዎ ይኸእል እዩ። እዞም ግብረ-መልሰታት ፈኩሰቲ ኮይኖም ምብዛሕትኡ ግዜ ካብ 1 ክሳብ 2 መዓልታት ዝጸንሑ እዮም።

አሰታሚኖሬን (ንኣብነት ታይለኖል®) ወይ ኢብዮፕሮሬን (ንኣብነት ኣድቪል®) ንረስኒ ወይ ቃንዛ ኸስምዓካ ኸሎ ከወሃብ ይኸእል እዩ። ASA (ንኣብነት ኣስፓሪን®) ጠንቄ ሕማም ረይ ሲንድሮም ክኸውን ስለ ዝኸእል ትሕቲ 18 ዓመት ንዝዕድሚኡ ዝኾነ ይኹን ሰብ ከወሃብ የብሉን።

* ኢብፕሮሬን ንትሕቲ 6 ወርሒ ዝዕድሚኦም ህጻናት መጀመርታ ምስ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ክይተዘራረብካ ከወሃብ የብሉን።

ብዛዕባ ረይ ሲንድሮም ዝበለጸ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #84 Reye Syndrome](#). ርእ።

ዝኾነ ይኹን ኸታቦት ድሕሪ ምውሳድካ ን15 ደቓይቕ ኣብቲ ክሊኒክ ምጽናሕ ኣገዳሲ እዩ። ምክንያቱ ኣዝዮ ሳሕቲ ዝረከ ተኸእሎ ኣሎ፣ ካብ ሚልዮን ትሕቲ 1፣ ኣናፊላክሲስ ዝበሃል መፍርሒ-ህይወት ኣለርጂክ ግብረ-መልሰ ኣሎ። እዚ ድማ ቆይ ኣፍልቢ፣ ጸገም ምስትንፋስ ወይ ምሕባጥ ነገሮ፣ መልሓስ ወይ ከንፈር ከጠቓልል ይኸእል እዩ። እዚ ግብረ-መልሰ እንተተፈጠሩ፣ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ክሕክም ይኸእል እዩ። ህጹጽ ሕክምና ኤፒነፍሪን (ኣድሪናሊን) ምምሕዳርን ብኣምቡላንስ ናብቲ ዝቐረበ ክፍሊ ህጹጽ ረድኤት ምትሕልላፍን የጠቓልል። ካብቲ ክሊኒክ ምስ ወጸኻ

ምልክታት እንተተረጎሙት፣ ናብ 9-1-1 ወይ ናብቲ ናይ ከባቢኻ ህጹጽ ቁጽሪ ደውል።

ኩሉ ግዜ ከቢድ ወይ ዘይተጸበኻዮ ግብረ-መልሲ ኣብ ጥዕናኻ ኣብ ዘጋጥመኻ ንወሃቢ ክንክን ጥዕናኻ ጸብጻብ ምሃብ ኣገዳሲ እዩ።

ክታብት DTaP-HB-IPV-Hib ከወሲድ ዘይግብእ መን እዩ?

ውላድካ ቅድሚ ሕጂ ንዘወሰደ ዓቕን ዲፍተርያ፣ ቲታነስ፣ ረስኒ፣ ሄፓታይተስ ቢ፣ ፖልዮ፣ ወይ ሄሞፊሊስ ኢንፍሉዌንሻ ሳይነት ቢ ክታብት፣ ወይ ዝኾነ ክፋል ናይቲ ክታብት፣ እንተላይ ኒዮማይሲንን ፖሊሚዮክሲንን ንህይወቱ-ኣብ-ሓደጋ ዘእቱ ግብረ-መልሲ እንተሃልይዎ ምስ ኣላዩ ክንክን ጥዕና ተዘራረብ።

ክታብት ቲታነስ ኣብ ዝወሰዱ ኣብ ውሽጢ 8 ሰሙናት፣ ኸንያት ጠንምቂ ከይተፈለየ፣ ጊለን-ባሬ ስይንድሮም (GBS) ዘጋጠሞም ህጻናት፣ ክታብት DTaP-HB-IPV-Hib ከወሲዱ ዮብሎምን። GBS ጭዋዳታት ኣካላትና ድኻምን ምልማስን ከስዕብ ዝኾነልሉ ሳሕቲ ዝረእኩ ኩነታት እዩ። ብጠዘሒ ድሕሪ ረኽሲታት ዝኾኑት ኮይኑ፣ ኣብ ሳሕቲ ኣጋጣሚታት ግን ድሕሪ ገለ ክታብታት እውን ከጋጥም ይኽእል እዩ።

እቲ ክታብት መብዛሕትኡ ግዜ ን 7 ዓመትን ልዕሊኡን ዕድሚኡም ዝኾኑ ሰባት ኣይወሃቡን እዩ።

ብሰንኪ ሰዓል ወይ ካልእ ቀለል ሕማም ኸታብት ምድንጓይ ኣየድልን። ይኹን እምበር፣ ዝኾነ ስክፍታታት እንተሃልዩኻ፣ ምስ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ።

ዲፍተርያ፣ ቲታነስ፣ ፐርቱሲስ፣ ሄፓታይተስ ቢ፣ ፖልዮን ሄሞፊሊስ ኢንፍሉዌንሻ ሳይነት ቢ እንታይ እዮም?

ዲፍተርያ፣ ብባክተርያ ዲፍተርያ ዝመጽእ ከቢድ ረኽሲ ኣፍንጫን ጎሮሮን እዩ። እቶም ባክተርያ ሰባት ሕንጥሽይ ብምባል ወይ ብምስዓል ወይ ድማ ብቐጥታ ካብ-ቆርባት-ናብ-ቆርባት ብምርኻብ ብኣየር ይላበድ። እቲ ሕማም ኣዝዩ ከቢድ ናይ ምትንፋስ ጸገም ከስዕብ ይኽእል እዩ። ልቢ ድኻምን ምልማስን እውን ከስዕብ ይኽእል እዩ። ካብ 10 ሰባት ብዲፍተርያ ዝሰቐዩ ኣሰታት 1 ክመውት ይኽእል እዩ።

ቲታነስ፣ ሎክጃው ተባሂሉ ዝፍለጥ ኮይኑ፣ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ሓመድ ብዝርከቡ ባክተርያ ዝመጽእ እዩ። እቶም ባክተርያ ብምቕራጽ ወይ ብምቕዳድ ናብ ቆርባት ክእትዉ ከለዉ፣ ኣብ ምሉእ ኣካላትና ዝርከቡ ጭዋዳታት ብቃንዝ ዝመልእ ምጽቃጥ ከስዕብ ዝኽእል መርዚ የፍርዮ። ጭዋዳታት ምትንፋስ እንተተጎዲኡም ኣዝዩ ከቢድ እዩ። ካብ 5 ሰባት ክሳብ 1 ቲታነስ ዝተትሓዙ ክመውት ይኽእል እዩ።

ፐርቱሲስ፣ ዓባይ ሰዓል ተባሂሉ ዝፍለጥ ኮይኑ፣ ብባክተርያ ፐርቱሲስ ዝመጽእ ከቢድ ረኽሲ መስመራት ኣየር እዩ። እቶም ባክተርያ ብቐሊሉ ብምስዓል፣ ሕንጥሽይ ብምባል ወይ ድማ ብቐረባ ገጽ-ን-ገጽ ብምርኻብ ይላበድ። ኒሞኒያ፣ ዘወርወር ምባል፣ ጉድኣት ሓንጎል ወይ ሞት ከስዕብ ይኽእል። እዞም ሕልኻላኻት መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ዕሽላት እዮም ዝረኣዩ። ፐርቱሲስ ከቢድ ሰዓል ከስዕብ ይኽእል እዩ እዚ ድማ መብዛሕትኡ ግዜ ቅድሚ ዝቐጽል ትንፋስ ብድምጺ ምውቃጥ ይውዳእ እዩ። እዚ ሰዓል ንብዙሓት ኣዋርሕ ክጸንሕ ዝኽእል ኮይኑ ብብዝሒ ለይቲ ዝኾኑት እዩ። ካብ 170 ሕማም ፐርቱሲስ ዕሽላት ዝሓመሙ ኣሰታት 1 ክመውት ይኽእል።

ሄፓታይተስ ቢ፣ ንጸላም ኩብዲ ዘጥቅዕ ሻይረስ እዩ። ሲሮሲስ ዝበሃል ነባሪ ጉድኣት ጸላም ኩብዲ ሓዊሱ ከቢድ ሕማም ከስዕብ ይኽእል እዩ። ሄፓታይተስ ቢ 1 ካብቶም ቀንዲ ጠንቅታት መንሸሮ ጸላም ኩብዲ ኮይኑ፣ ሞት ከስዕብ ይኽእል እዩ። ሻይረስ ሄፓታይተስ ቢ ቡቲ ሻይረስ ዝተትሓዘ ሰብ ምስ ደም ወይ ፈሳሲ ኣካላት ብምርኻብ እዩ ዝላበድ። ብሻይረስ ሄፓታይተስ ቢ ዝተለኸፉ ኣዴታት ኣብ እዋን ሕርሲ ነቲ ሻይረስ ናብ ሓደሽቲ ዝተወልዱ ዕሽላን ከሕልፉ ይኽእሉ እዮን። ኣንኣሽቱ ህጻናት ብሻይረስ ሄፓታይተስ ቢ ምስ ዝልከፉ መብዛሕትኡ ግዜ ምልክታት ዮብሎምን መብዛሕትኡም ግን ንህይወቶም ተለኺፎም ክጸንሑ እዮም። ነዚ እዩ ድማ ኣብ ንኡስ ዕድመኻ ካብቲ ክታብት መከላኸሊ ምርካብ ኣገዳሲ ዝኾውን።

ፖልዮ፣ ብሻይረስ ብምልካፍ ዝመጽእ ሕማም እዩ። መብዛሕትኡም ረኽሲታት ፖልዮ ዝኾነ ምልክት ከየርኣዩ እንከለዉ፣ ካልኣት ግን ምልማስ ቅልጽም ወይ እግርን ሞት ከይተረፈ ከስዕብ ይኽእሉ። ምልማስ ኣብ ኣሰታት 1 ካብ 200 ብሻይረስ ፖልዮ ዝተለኸፉ ሰባት የጋጥም። ፖልዮ ምስ ምንቅስቃስ ፍታን (ሰገራ) ናይ ሓደ ዝተለኸፈ ሰብ ብምርኻብ ክላበድ ይኽእል እዩ። እዚ ድማ ካብ ምግቢ ብምብላዕ ወይ ብሰገራ ዝተበከለ ማይ ካብ ምስታይ ከጋጥም ይኽእል።

ሄሞፊሊስ ኢንፍሉዌንሻ ሳይነት ቢ ዝበዝሕ ግዜ ትሕቲ 5 ዓመት ዝዕድሚኡም ህጻናት ዝለከፍ ባክተርያ እዩ። ንመኒንጅይትስ፣ ረኽሲ ናይቲ ንሓንጎል ዝሸፍን ሸፋን፣ ከምኡ ውን ሴፕቲሴምያ ዝበሃል ረኽሲ ደም ሓዊሱ ከቢድትን ንህይወት-ኣብ-ሓደጋ-ዘእቱን ረኽሲታት ከስዕብ ይኽእል እዩ። ረኽሲ ሄሞፊሊስ ኢንፍሉዌንሻ ሳይነት ቢ ብምስዓል፣ ሕንጥሽይ ብምባል ወይ ድማ ብቐረባ ገጽ-ን-ገጽ ብምርኻብ ይላበድ። ካብ ነፍሲ ወከፍ 20 ዝሓመሙ ህጻናት፣ 1 ክመውት ይኽእል እዩ።

ንተወሳኺ ኣርእስታት ፋይል HealthLinkBC፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca/more/resources/healthlink-bc-files ወይ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ክፍሊ ህዝባዊ ጥዕና ተወከስ። ንዘይህጹጽ ናይ ጥዕና ሓበሬታን ምኽርን ኣብ B.C. ንምርካብ፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca ተወከሱ ወይ ብ 8-1-1 (ነጻ ቴሌፎን) ደውል። ንምስማዕ ዝተሰለፍን ናይ ምስማዕ-ጸገም ዘለዎምን ሓገዝ ንምርካብ ብ 7-1-1 ደውል። ኣገልግሎት ትርጉም ብልዕሊ 130 ቋንቋታት ብዝሓተትኩዮ ክርከብ ይኽእል እዩ።